

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้ ๑) หลักพรหมวิหารธรรมในพระพุทธศาสนา ๒) สภาพและปัญหา การใช้หลักพรหมวิหารธรรมของครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรือ อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรือ อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังต่อไปนี้

พรหมวิหารธรรม คือ หลักธรรมที่เป็นเหตุให้เกิดความสุข เนื่องด้วย คุณลักษณะของผู้มีพรหมวิหารธรรมที่ถูกต้องแท้จริง คือมีเมตตาที่ประกอบด้วย อุเบกขา มีกรุณาอันประกอบด้วย อุเบกขา มีมุทิตาที่ประกอบด้วยอุเบกขา และมีอุเบกขาที่พร้อมด้วย เมตตา กรุณา และมุทิตา

สภาพปัญหา แยกประเด็นพิจารณาได้ (๑) ปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทัศนะของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (๒) การจัดการสถานที่ ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยการเรียนรู้ ภายในอาคารสะอาดน่าอยู่และน่าเรียนห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเพียงพอในการจัดกิจกรรมแก่เด็ก และ (๓) ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหลักพรหมวิหารธรรมของครู ผู้ดูแลเด็ก ประสบปัญหาน้อย แต่ครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มุ่งสอนหลักวิชาการ ไม่เน้นหลักธรรม ซึ่งเป็นการปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรมอันดีแก่เด็ก

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรม ประกอบด้วยแนวทาง (๑) แนวทางการส่งเสริมแนวทางส่งเสริมด้านบุคคล (๒) แนวทางส่งเสริมคุณลักษณะด้านวิชาชีพและ (๓) การส่งเสริมด้านหลักพรหมวิหารธรรม

๕.๒ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ควรควรเน้นการประพฤติปฏิบัติในการเรียนการสอนหลักธรรมมากกว่าหลักวิชาการ เพราะเด็กในวัยนี้ ควรเน้นอย่างมาก เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม

กล่าวโดยสรุป ในทัศนะของผู้บริหาร ครู ประชาชน ในการสัมภาษณ์เรื่อง “การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหารธรรมของครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรือ อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” นั้น มีแนวคิดไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งความหมาย ปัญหาแนวทางการประยุกต์ใช้การสอน แนวทางการประยุกต์ใช้กับการบริหาร ปัจจัยที่ส่งผลให้การสอนและการบริหารได้ผล ข้อดี-ข้อเสีย และโดยเฉพาะ ข้อเสนอแนะที่ให้ครูศึกษาหลักธรรมให้มากขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในประเด็นปัญหาเรื่อง การศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้พรหมวิหารธรรมของครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรี อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นคุณค่าของการนำเอาหลักพรหมวิหารธรรมไปปรับประยุกต์ใช้เพิ่มเติมกับโรงเรียน ให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของพรหมวิหารธรรมสำหรับการพัฒนาตนเองได้อย่างทั่วถึง ให้พรหมวิหารธรรมมีส่วนความรับผิดชอบในสังคมส่วนรวม จากการจัดกิจกรรมส่งเสริมและสร้างรูปแบบการพัฒนาพรหมวิหารธรรมในสังคมปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในทุกระดับ

ครู/ผู้ดูแลเด็ก/ผู้บริหาร/บุคคลทั่วไป ควรสร้างรูปแบบกิจกรรมการนำพรหมวิหารธรรมมาส่งเสริมการเรียนการสอนและมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นประเด็นปัญหาต่างๆ ที่น่าศึกษาเป็นอย่าง มาก แต่ไม่สามารถนำเสนอได้ในงานวิจัยเล่มนี้ได้หมด อันเนื่องมาจากมีข้อจำกัดด้านขอบเขตของการวิจัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่จะทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

๑. ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมพรหมวิหารธรรมแก่นักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษา
๒. ควรมีการศึกษารูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพรหมวิหารธรรมสำหรับเยาวชนในสังคมไทย